

Kunnskapsgrunnlag

Temaplan for kultur 2024-2028

Høringsutkast 25.03.24, høringsfrist 08.05.24

SKAUN
KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	3
2 Overordnede føringer	4
2.1 Internasjonale føringer	4
2.2 Nasjonale føringer.....	6
2.3 Regionale føringer.....	15
2.4 Lokale føringer	19
3 Dagens status	22
3.1 Frivillig sektor.....	22
3.2 Kulturformidling og kulturbygg.....	22
3.3 Kulturhistorie, kulturvern og museumsarbeid.....	23
3.4 Barn og unge.....	23
3.5 Kultur for eldre	24
3.6 Skaun folkebibliotek	24
3.7 Skaun kulturskole.....	25
3.8 Skaun frivilligsentral	25
3.9 Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.....	25
3.10 Kulturbaserte næringer.....	26
3.11 Rapporter fra Telemarksforskning.....	27
4 Resultater fra medvirkningsprosessene	34
4.1 Eldrerådet.....	34
4.2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	34
4.3 Ungdomsrådet.....	34
4.4 Skaun kulturråd	35
4.5 Skaun idrettsråd.....	35
4.6 Elever/foreldre i kulturskolen	35
4.7 Ressursgruppa til frivilligsentralen.....	36
4.8 Brukergruppa til biblioteket.....	36
4.9 Ansatte.....	36
4.10 Innspill fra innbyggere og interessenter	36
4.11 Tidligere planprosesser	37
5 Referanser.....	38

1 Innledning

Et kunnskapsgrunnlag tjener som en vitenskapelig og metodisk fundert basis for planleggingsarbeid, i dette tilfellet for utviklingen av kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet i Skaun kommune. Hensikten med kunnskapsgrunnlaget er å systematisere relevante data, lovverk og andre føringer som er veiledende for utformingen av den nye temaplanen for kultur.

Formålet med denne temaplanen er å skape en strategisk veileder og verktøykasse for utviklingen av kulturtilbud i Skaun kommune for perioden 2024-2028. Et godt kunnskapsgrunnlag er derfor viktig for en felles forståelse av dagens situasjon, samt muligheter og framtidige behov. Dette kunnskapsgrunnlaget vil kartlegge gjeldende føringer på internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, samt vurdere nåværende status for kultursektoren i Skaun. Slik vil det fungere som et fundament for det etterfølgende plandokumentet, sammen med det vedlagte planprogrammet.

Meningene til de ulike kulturaktørene, interessegrupper og innbyggere bør tas hensyn til i den nye planen. Kunnskapsgrunnlaget vil derfor inneholde en evaluering av arbeidet og resultatene fra den forrige Sektorplanen for kultur 2014-2017. I tillegg bør man vurdere relevante rapporter fra Telemarksforskningen (inkludert Kultur- og Idrettsindeksen), samt ta hensyn til resultatene fra den nylige medvirkningsprosessen. Dette arbeidet vil gi verdifull innsikt i hvordan kulturlivet i Skaun har utviklet seg de siste årene og hvilke nye utfordringer og muligheter som kan adresseres i den kommende planperioden.

Ved å samle inn og analysere disse dataene, vil kunnskapsgrunnlaget kunne bidra til å sikre at den nye kulturplanen for Skaun kommune er godt forankret, retningsgivende og fungerer som et effektivt styringsverktøy for videre utvikling av tilbud innen kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet. Den vil reflektere både kommunens interne mål og den bredere sosiale, økonomiske og kulturelle konteksten den operer innenfor.

2 Overordnede føringer

2.1 Internasjonale føringer

FNs bærekraftsmål er en arbeidsplan på verdensbasis, utarbeidet for å bekjempe fattigdom, ulikhet og klimaendringene. Bærekraftsmålene er avgjørende når det gjelder å forme en global agenda for bærekraftig utvikling, og kommunene har en sentral rolle med tanke på å realisere bærekraftsmålene (Kommunal- og distriktsdepartementet). Flere av målene er spesielt relevante for kulturplanleggingen i Skaun kommune, da de bidrar til å sikre at kulturelle initiativer og programmer både reflekterer og bidrar til bredere sosiale, økonomiske og miljømessige bærekraftsmål. Bærekraftsmål 3, 4, 10, 11 og 17 er særlig viktige for kulturplanarbeidet i Skaun:

Mål 3: God helse og livskvalitet. Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. God helse er grunnleggende for at mennesker skal kunne nå sitt fulle potensial og for å bidra i samfunnsutviklingen. Kultur bidrar til å bedre mental helse og livskvalitet idet opplevelsen av kulturaktiviteter, samt deltagelse i kultur, skaper en fellesskapsfølelse og en opplevelse av mestring og trygghet. Kultur kan hjelpe oss med å håndtere følelsesliv og tanker og kulturaktiviteter kan derfor støtte både fysisk og

psykisk velvære for innbyggerne i kommunen.

Mål 4: God utdanning. Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle. Utdanning er essensiell for utvikling, og kulturfeltet utfordrer og aktiviserer ulike deler av sanseapparatet vårt. Kulturplanen kan bidra til å utvikle pedagogiske programmer og kreative aktiviteter som støtter utdanning og ferdighetsutvikling, spesielt for barn og unge. Kulturelle opplevelser som en integrert del av utdanningssystemet kan derfor virke demokratifremmende,

helsefremmende og bærekraftfremmende.

Mål 10: Redusere ulikhet. Bærekraftsmålet om å redusere ulikheter i og mellom land handler om at landets ressurser må fordeles rettferdig, samt skape like muligheter for alle. Kulturelle programmer og tilbud kan bidra til å redusere sosiale og økonomiske forskjeller ved å sikre at alle samfunnsgrupper har tilgang til og kan delta i kulturelle aktiviteter. Kulturarven vår synliggjør hvilke samfunnstemmer som har vært sterke og hvilke som har vært undertrykte, så bærekraftsmålet omfatter spesielt

arbeidet for å inkludere marginaliserte og underrepresenterte grupper.

Mål 11: Bærekraftige byer og samfunn. Målet legger vekt på å skape inkluderende, sikre, robuste og bærekraftige samfunn. Kulturarenaen er med å skape møteplasser og arenaer for deltagelse, som igjen er viktig for utvikling i lokalsamfunnet og hos den enkelte samfunnsborger. Kulturelle initiativer kan dermed bidra til å fremme lokalhistorie, styrke samfunnsidentitet og forbedre livskvalitet gjennom tilgang til kulturtilbud og rekreasjonsaktivitet.

Mål 17: Samarbeid for å nå målene - Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling. Kulturfeltet skaper samarbeid og forbindelser mellom mange ulike mennesker, ulike yrkesgrupper, ulike sektorer og ulike nasjonaliteter. Ved å etablere sterke internasjonale, nasjonale og lokale partnerskap, kan Skaun kommune effektivt integrere kultur inn i bærekraftsarbeidet. Samarbeid mellom offentlige, private og frivillige sektorer er

nøkkelen til å utvikle et dynamisk og bærekraftig kulturliv.

2.2 Nasjonale føringer

Nasjonalt lovverk spiller en avgjørende rolle i utformingen av kulturpolitikken og tilbudene i norske kommuner. En god kulturpolitikk er med på å legge til rette for en sterk kultursektor idet det gir retning og ambisjoner. Nasjonale stortingsmeldinger og andre planverk gir også viktige retningslinjer for kulturpolitikken og -administrasjonen i kommunene, inkludert Skaun. De setter rammer og prioriteringer for kulturtjenester og -tilbud i et utvidet kulturbegrep som inkluderer en rekke sektorer fra den kulturelle grunnmuren til idrett og friluftsliv.

Nøkkellover og andre nasjonale føringer som påvirker kulturfeltet innenfor et utvidet kulturbegrep omfatter blant annet:

Kulturloven

Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturvirksomhet. Denne loven fastsetter grunnlaget for statens engasjement i kultursektoren og understreker kommunens ansvar for å sikre et bredt spekter av kulturtilbud slik at alle får mulighet til å delta i kulturaktiviteter, samt oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Kulturloven understreker betydningen av kultur for samfunnsutviklingen og dannelsen av kulturell identitet. Videre vil den ha en innvirkning på kulturpolitikkenes prioriteringer og sikrer at kulturtilbudene er tilgjengelige og mangfoldige.

Folkehelseloven

Lov om folkehelsearbeid. Denne loven understreker kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter sitt ansvar for å fremme folkehelse, forebygge sykdom og utjevne sosiale helseforskjeller. Her kan kultur fungere som en viktig bidragsfaktor i samfunnsutvikling som fremmer folkehelse. Kulturtilbud og -aktiviteter anerkjennes for deres bidrag til å påvirke befolkningens fysiske, mentale og sosiale velvære, og denne loven fremmer integrering av kulturelle aspekter i folkehelsestrategier.

Folkebibliotekloven

Denne loven sikrer tilgang til kunnskap og kulturelle opplevelser da folkebibliotekene har i oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet. Biblioteket skal være en uavhengig møteplass, samt vektlegge kvalitet, allsidighet og aktualitet i sine tilbud. Loven påpeker

folkebibliotekene sin rolle som kultur- og kunnskapssentre i samfunnet og understreker videre deres rolle i å støtte demokrati, ytringsfrihet og litterær kultur.

Opplæringsloven

Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa. Alle kommuner skal ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner. Når det gjelder kulturskolen, legger denne loven fremfor alt til rette for at kunst- og kulturutdanning skal være en del av det helhetlige utdanningstilbudet. Den er også med på å støtte utviklingen av kreative ferdigheter og kulturell kompetanse blant barn og unge.

Plan- og bygningsloven

Lov om planlegging og byggesaksbehandling. Denne loven gjelder for all forvaltning og bruk av arealer i Norge. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger og fremme bærekraftig utvikling til beste for samfunnet, enkeltindividet og framtidige generasjoner. Loven er viktig for utvikling av kulturinfrastrukturen i kommunen, inkludert idrettsanlegg, kulturhus og andre fasiliteter som støtter kulturaktiviteter. Den styrer blant annet hvordan kulturtilbud fysisk kan integreres i kommunens arealplanlegging.

Friluftsløven

Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag, sikre allmenhetens rett til ferdsel og opphold i naturen, samt allmenhetens rett til å, innenfor visse grenser, benytte seg av naturens ressurser. Friluftsløven ble blant annet til for å lovfeste den lange tradisjonen for allmenhetens bruk a naturen i Norge, men skal i tillegg bevare og fremme muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende og miljøvennlig fritidsaktivitet. Kommunen skal dermed arbeide for å fremme og tilrettelegge for friluftslivet.

Naturmangfoldloven

Lov om forvaltning av naturens mangfold. Formålet med denne loven er å verne naturen og det biologiske mangfoldet i Norge ved bærekraftig bruk og vern. Naturen skal forvaltes slik at vi tar vare på planter og dyr som finnes naturlig i Norge, og på den måten sikre levedyktige bestander. Loven vektlegger blant annet ansvaret enhver har for å opptre aktsomt og gjøre det som er

rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet. Det gir også grunnlag for befolkningens virksomhet, kultur, helse og trivsel.

Disse lovene legger fundamentet for hvordan Skaun kommune utvikler og forvalter sitt kulturtilbud. De er med på å sikre at kulturelle tjenester og tilbud, som for eksempel kulturskolen, folkebibliotek, kunst- og kulturformidling, idrett og friluftsliv, frivillighet og fritidsklubber for ungdom, er tilgjengeliggjort for innbyggerne, inkluderende og av høy kvalitet. Gjennom disse lovene skapes et rammeverk som støtter en helhetlig, bærekraftig og samfunnsmessig integrert kulturpolitikk.

NOU 2013: 4 Kulturutredningen 2014

Kulturutredningen 2014 er et utvalg satt av regjeringen som har som oppgave å gjennomgå mål, virkemidler og tiltak i norsk kulturpolitikk, både på statlig, regionalt og kommunalt nivå, etter 2005. Rapporten skal blant annet gi en overgripende analyse av kulturfeltet i sin helhet, samt gi en vurdering av de viktigste utfordringene kulturpolitikken står ovenfor i årene som kommer. Et viktig begrep i kulturutredningen er “den kulturelle grunnmuren”, som består av folkebibliotek, kulturskoler og fritidsklubber, og beskriver selve fundamentet i det kommunale kulturoppdraget.

Meld. St. 8 (2018-2019). Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida

Denne stortingsmeldingen legger vekt på kunst og kultur som samfunnsbyggende krefter og understreker at et rikt og variert kulturliv er en forutsetning for ytringsfrihet og et velfungerende demokrati. Gjennom deltakelse i kultur kan man nemlig møte et mangfold av kulturelle uttrykk, meninger og ytringsformer. Videre setter stortingsmeldingen nasjonale mål for kulturpolitikken og foreslår prinsipper for oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene, inkludert økt ansvar for fylkeskommuner i kulturarbeidet.

Meld. St. 10 (2018-2019). Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Den statlege frivilligheitspolitikken

For at enkeltmenneske skal få brukt ressursene sine og oppleve mestringsfølelse i samspill med og med omsorg for andre, er vi avhengig av en sterk, selvstendig og mangfoldig frivillig sektor. Deltakelse i frivillige aktiviteter hindrer utenforskap, fremmer inkludering og skaper engasjement, fellesskap og kulturell og demokratisk innsikt. Stortingsmeldinga fremhever selvstendigheten til frivilligheten, og et mål for staten er å legge til rette for en aktiv og bærekraftig frivillig sektor.

Meld. St. 15. (2022-2023). Folkehelsemeldinga. Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar

Det er fremdeles store helseforskjeller i Norge og regjeringen ønsker dermed å prioritere folkehelsearbeid og innsats mot sosiale helseforskjeller. Begrepet “sosiale helseforskjeller” blir beskrevet som forskjeller i helsetilstand på grunn av ulikheter i sosiale og økonomiske kategorier, som for eksempel yrke, utdanning og inntekt. Dette er ulikheter som er skapt av samfunnet, og som man kan gjøre noe med. Hvordan folkehelsen er og kommer til å bli i tiden fremover, er avhengig av hvordan samfunnet blir innrettet på mange samfunnsområder. Folkehelsearbeid blir definert som samfunnets innsats gjør for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer helse og trivsel i befolkningen. Her kan fremfor alt kulturtilbud være en viktig bidragsfaktor, og det er derfor viktig at de sosiale og kulturelle arenaene er tilrettelagt for at ei mangfoldig befolkning blir motivert til å delta og bidra.

Meld. St. 16 (2019-2020). Nye mål i kulturmiljøpolitikken. Engasjement, bærekraft og mangfold

Med denne stortingsmeldinga innfører regjeringen begrepet “kulturmiljø” og setter vern av natur, kultur og miljø i en sammenheng. Formålet med stortingsmeldinga er å legge frem tre nye nasjonale miljø i kulturmiljøpolitikken; engasjement, bærekraft og engasjement. I tillegg jobber Kulturmiljøforvaltningen jobber altså for å skape engasjement, bidra til bærekraft, samt sørge for å ta vare på et mangfold av kulturmiljø.

Meld. St. 18 (2015-2016). Friluftsliv. Natur som kilde til helse og livskvalitet

Mange er for lite i fysisk aktivitet, hvilket påvirker den nasjonale helsetilstanden. En viktig hovedmålsetting i friluftslivspolitikken er at flere skal drive med friluftsliv da det er en viktig kilde til høyere livskvalitet og god helse. Her vil frivillige organisasjoner og friluftsliv i skole og barnehager være viktige drivkrefter for å gi barn og unge gode naturopplevelser. I tillegg er friluftslivet en sentral og levende del av norsk kulturarv og nasjonal identitet. Denne meldingen understreker viktigheten av å beskytte, formidle og synliggjøre kulturminner, og inneholder derfor tiltak og føringer for å ivareta arealer for friluftsliv. Regjeringen skal i løpet av 2024 legge fram en stortingsmelding om naturmangfold og klima for perioden fram mot 2035 på veien mot lavutslippssamfunnet i 2050.

Meld. St. 18 (2020-2021). Oppleve, skape, dele. Kunst og kultur for, med og av barn og unge

Denne meldingen fokuserer for første gang samlet på barne- og ungdomskulturfeltet på nasjonalt nivå. Den sikter mot å gi alle barn og unge, uavhengig av bosted, økonomi, funksjonsevne og sosiale og etnisk bakgrunn, tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, samt fremme deres muligheter til å delta aktivt i kulturaktiviteter. Her vil fremfor alt Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken være sentrale fokusområder.

Meld. St. 19 (2018-2019). Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn

God helse og livskvalitet er viktig for den enkelte, men har også en innvirkning på samfunnsutviklinga. Denne meldingen presenterer derfor en samlet innsats for å fremme god folkehelse og livskvalitet. Den tar for seg hvordan ulike sektorer, inkludert kultur, kan bidra til å skape et trygt samfunn og fremme helsevennlige valg. Regjeringen ønsker fremfor alt å legge ned en tidlig innsats for barn og unge, forebygge ensomhet og redusere sosial ulikhet i helse.

Meld. St. 26 (2011-2012). Den norske idrettsmodellen

Denne meldinga sikter mot å legge til rette for at befolkningen har mulighet til å delta i idrett og fysisk aktivitet på alle nivåer. Idrett kan skape sosiale fellesskaper, gode oppvekstvilkår og god helse, samt være en kilde til engasjement og mestringfølelse. Befolkningsvekst, en høyere andel eldre innbyggere og et kulturelt og etnisk mangfold i befolkningen fremmer imidlertid behovet for en mer framtidsrettet idrettspolitik, noe som vil være av betydning for utarbeidelsen av kommunens kulturplan.

Fritidserklæringen

Erklæringa er et samarbeid mellom regjeringen, kommunene og frivilligheten og andre aktører. Den bygger på FNs konvensjon om barnets rettigheter og fokuserer på å sikre at alle barn og unge har mulighet til å delta i fritidsaktiviteter uavhengig av for eksempel kjønn, etnisitet, funksjonsevne, bosted og foreldrenes sosiale og økonomiske status. Tilgang på organiserte fritidsaktiviteter er fremfor alt viktig da det kan bidra til inkludering og forebygge ensomhet og utenforskap. Fritidserklæringen søker å styrke samarbeidet mellom ulike aktører for å nå målet om at alle barn og unge må inkluderes på lik linje.

Rammeplan for kulturskolen

Denne rammeplanen, utgitt av Norsk kulturskoleråd, viser til læreplanene for grunnopplæring og beskriver formålet til kulturskolen i lokalsamfunnet. Norsk kulturskoleråds visjon er «Kulturskole for alle», og rammeplanen legger vekt på mangfold, tilpasning av undervisningstilbudet etter elevenes interesser og arbeidskapasitet, samt faglig og pedagogisk kvalitet i kulturskolens tilbud. For å ivareta behovet for tilpasset læring er kulturskolens undervisning organisert innenfor tre opplæringsprogram med ulik profil og målsetting: Breddeprogrammet, Kjerneprogrammet og Fordypningsprogrammet. Denne tredelingen av kulturskolens undervisning skal sørge for at elevene utvikler seg i tråd med læringsmålene innenfor hvert fagfelt. Høsten 2024 skal det foreligge en ny versjon av Rammeplan for kulturskolen, og noen av endringene vil være av betydning for den nye kulturplanen som Skaun kommune er i ferd med å utarbeide. Dette gjelder fremfor alt vektleggingen av følgende punkter:

- Barn og unges medvirkning
- Kulturskolen som samarbeidende aktør
- Kulturskole for alle
- Kulturskolen i kommunalt planverk

Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023. Rom for demokrati og dannelse

Denne strategien har som mål å utvikle bibliotekene som relevante, demokratiske og kunnskapsformidlende institusjoner i kommuner, skoler og læringssentra. Biblioteket skal bidra til folkeopplysning og dannelse for befolkningen. For å nå dette målet legger regjeringen frem konkrete tiltak langs disse tre hovedlinjer: 1) formidling og tilgjengeliggjøring av bibliotekets samlinger, 2) samarbeide på tvers av institusjoner for bedre utnyttelse av ressurser og 3) fokus på infrastruktur da stadig flere bibliotek tjenester er uavhengige av biblioteklokalet. Nasjonal bibliotekstrategi fokuserer derfor på å øke bibliotekenes digitale samlinger og gjøre dem mer tilgjengelig for et bredere publikum.

Leselyststrategi (2024)

Lesing er selve grunnstammen for utdanning, folkeopplysning og ikke minst for deltakelse i demokratiet. Lesing er altså noe av det viktigste vi gjør, og det at norske barn og unge stadig leser mindre er en utfordring både for enkeltindividet og samfunnet. For å snu den nedadgående lesetrenden blant nordmenn, samt trappe opp satsningen på litteratur, leselyst og språk, er Kultur-

og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet i ferd med å fremstille en ny leselyststrategi. Den vil bli presentert i løpet av våren 2024 og vil derfor bli veiledende for hvordan blant annet biblioteket jobber i årene fremover.

Regjeringens idrettsstrategi. Sterkere tilbake – en mer inkluderende idrett

Gjennom denne strategien legger regjeringen frem tiltak som skal bidra til mangfoldig og inkluderende deltakelse i idretten. Alle som ønsker å drive med idrett eller fysisk aktivitet skal ha mulighet til å delta. Prioriterte målgrupper er fremfor alt barn og ungdom 6-19 år og personer med funksjonsnedsettelse. En av hovedprioriteringene til Kulturdepartementet er økt mangfold, og mangfoldet i befolkningen skal speiles både i kunst- og kulturlivet, idretten og frivilligheten.

Bestemmer om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023. For tildelinger i 2024

Spillemidler er overskuddet fra de ulike spillene som administreres og drives av Norsk Tipping. Kulturdepartementet deler ut overskuddet til allmennyttige formål. En stor del av overskuddet blir fordelt til idrettsformål hvor den største andelen går til bygging og rehabilitering av anlegg som brukes til idrett og fysisk aktivitet. Det er innbyggerne sitt aktivitetsbehov som skal ligge til grunn for hvilke anlegg som skal bygges, videreutvikles og eventuelt avvikles. Bestemmelsene er hjemlet i lov om pengespill (pengespilleloven) og man kan søke om spillemidler til idrettsanlegg, friluftslivsanlegg og nærmiljøanlegg. Formålet med spillemidlene er at de skal bidra til en infrastruktur hvor man har mulighet til å drive med organisert og egenorganisert fysisk aktivitet.

For å kunne søke om spillemidler til nyetablering, rehabilitering og sikring av anlegg/områder, er det viktig at anleggene omtales i en kommunal plan som handler om idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Det er også noen andre vilkår som nevnes, blant annet:

- Det er eieren av anlegget som kan søke om tilskudd
- Anlegget skal ha riktig utforming og funksjonalitet for å gjennomføre aktiviteten som anlegget er ment for
- Universell utforming

Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (revidert utgave 2014)

For å legge til rette for at flest mulig har muligheten til å engasjere seg i og drive med idrett og fysisk aktivitet, er det viktig med en aktiv samfunnsplanlegging for å ivareta disse interessene i arealforvaltningen. I tillegg er utviklingen av gode planer viktig da de fungerer som politiske styringsredskaper for utviklingen innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Denne veilederen er utarbeidet av Kulturdepartementet og skal fungere som et hjelpemiddel for utarbeidelse av planer og saksbehandling innenfor feltet idrett og fysisk aktivitet. Videre skal det gi råd om kommunal planlegging, samt være et praktisk oppslagsverk.

Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029. Sammen om aktive liv

Gjennom denne handlingsplanen legger regjeringen frem viktige grep for å skape et mer aktivitetsvennlig samfunn. Befolkningens fysiske aktivitetsnivå påvirker samfunnsutviklingen da det gir økt helsegevinst, forlenger tiden den enkelte innbyggeren kan være i arbeid og selvhjulpen, samt reduserer behovet for helse- og omsorgstjenester.

Handlingsplan for friluftsliv 2018. Natur som kilde til helse og livskvalitet

Friluftsliv gir økt livskvalitet og bedre helse, så regjeringen ønsker at så mange som mulig utøver friluftsliv jevnlig. Handlingsplanen er en oppfølging av stortingsmeldingen om friluftsliv og skal derfor bidra til å øke befolkningens deltakelse i friluftsliv, samt medvirke til at attraktive friluftslivsområder ivaretas og utvikles. Samlet vil stortingsmeldingen og handlingsplanen bidra til å oppfylle de nasjonale målene for friluftsliv:

1. Ivareta friluftslivets posisjon og videreutvikling gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av friluftslivsområder og stimulering til økt friluftaktiviteter for alle.
2. Bruke naturen som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge i større grad enn tidligere.

Frivillighetserklæringen

Denne erklæringa er ikke et sett med regler, men inneholder grunnleggende og overordnede målsettinger for kommunens samspill med frivillig sektor. Erklæringa skal legge til rette for et forutsigbart og konstruktivt samarbeid mellom regjeringen og frivilligsektoren, samt anerkjenne frivillighetens mangfoldighet, selvstendige rolle og plass i samfunnet. I tillegg skal den være en

inspirasjon og ramme for lokalt samarbeid, men også være med på å støtte opp under samarbeidet mellom kommune og frivillighet.

Norges Frivilligsentraler (NFS) sin visjon, definisjon og arbeidsmodell

Frivilligsentraler skal skape et mangfold av møteplasser basert på frivillighetens premisser og lokale ønsker, og slagordet til NFS er derfor “møte mellom mennesker”. Frivilligsentraler skal være bindeleddet mellom den lokale frivilligheten og kommunen, og skal derfor ivaretas av ansatte i samhandling med frivillige, lag og foreninger og kommune.

Frivillighetspolitiske plattform 2023-2027

Det å engasjere seg og ta ansvar i nærmiljøet bidrar til å forebygge ensomhet og bygger fellesskap. Frivilligheten er selve hjørnesteinen i et bærekraftig demokrati og velferdssamfunn, og det politiske grunnsynet til Frivillig Norge er derfor å «skape større rom for frivilligheten». Deltakelse og engasjement i frivilligheten har en egenverdi for enkeltindividet, men gagnar også samfunnet blant annet ved å være demokratiske arenaer for inkludering, kulturbærere og samarbeidspartnere i beredskapen og helse- og velferdsproduksjonen. Frivillighet Norge har også to nettsider, inkluderingskoden.no og samhandlingskoden.no, som er en inspirasjonsbank og verktøykasse som skal legge til rette for kommuner med mangfold i frivilligheten og god frivillighetspolitikk.

Kommunal frivillighet

Etter å ha erfart noen utfordringer med kommunal frivillighet, har Frivillighet Norge kommet med noen anbefalinger for samarbeid mellom kommune og frivillighet. Denne veilederen fremhever legger frem følgende anbefalinger til alle kommuner:

- Inviter frivilligheten inn og skap møteplasser mellom kommune og frivilligheten.
- Ha en lokal frivillighetspolitikk.
- Vær stolt av frivilligheten og inspirer flere til frivillig arbeid.

Regjeringens kulturfrivillighetsstrategi 2023-2025. Rom for deltakelse

Denne strategien skal legge til rette for et samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen, samt bidra til målet om bred deltakelse og tilgang på møteplasser. Kulturfrivilligheten er en

sentral del av frivillig sektor og består av all frivillig virksomhet som foregår på områdene musikk, scenekunst, visuell kunst, litteratur, dataspill, film og kulturarv. For mange er deltakelse i kulturfrivilligheten viktig da det gir samhold og tilhørighet, legger til rette for kreativ utfoldelse, mestring og glede.

Lovene, stortingsmeldingene og planverkene gir Skaun kommune en klar retning for kulturpolitikk og -administrasjon, og vil bidra til å forme et inkluderende og mangfoldig kulturliv i kommunen.

2.3 Regionale føringer

Fylkeskommunene har ansvar for å vedta regional planstrategi og regionale planer som skal være veiledende og retningsstyrende for hvordan kommunene jobber i årene fremover. De regionale føringene som vil påvirke utarbeidelsen av kulturplanen og kulturarbeidet i Skaun kommune, vil i all hovedsak komme fra planverket til Trøndelag fylkeskommune.

Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022

Denne strategien tar utgangspunkt i relevante mål og delmål i Trøndelagsplanen 2019-2030, som er fylkets overordnede plan, og har som mål å gi innhold til og strategisk retning for utviklingen på sentrale samfunnsområder i Trøndelag i denne perioden. Kunst og kultur har en samfunnsbyggende kraft ved å være verdiskapende. Å tilby kommunens innbyggere kulturopplevelser og legge til rette for økt deltakelse innen kultur og idrett, er derfor viktige tiltak som bidrar til livsmestring og økt livskvalitet.

Det er gjennom kulturdeltakelse at innbyggerne opparbeider seg ferdigheter som kreves for å fungere i et fellesskap. Folkebiblioteket, frivilligheten, fritidsklubber og kulturskolen blir betraktet som den kulturelle grunnmuren i kommunen, jmfør Kulturutredningen 2014. Men folk deltar også i kultur ved å spille dataspill, gå på bygdekino og konserter, se på fotballkamper, overvære en gudstjeneste og gå på merkede turstier. Kulturstrategien anerkjenner kulturens betydning for enkeltmenneskers, gruppers og steders identitet, men har også en innvirkning på hvordan man oppfatter andre mennesker, steder og miljøer. Trøndelag er det stort fylke, og etter sammenslåingen er det viktig at folk møtes og sammen opplever det mangfoldige kulturlivet som finnes i fylket vårt. Kulturstrategien vektlegger derfor kulturens rolle i å skape fellesskap og engasjement på tvers av kommunegrensene.

Kultur og idrett har blant annet en positiv innvirkning på folkehelsen, trivsel og bolyst. Et tilgjengelig og mangfoldig fritidstilbud for barn og unge, samt mulighet til å utvikle seg og sine interesser, kan være avgjørende for om unge ønsker å etablere seg i hjemkommunen sin.

Kulturstrategien vektlegger derfor viktigheten av å sikre et bredt og inkluderende kulturtilbud. I tillegg bør man gi barn og unge muligheten til å engasjere seg, samt sørge for at deres stemme blir hørt på alle samfunnsarenaer. Her vil fremfor alt Skaun kommune sin innsats med Skaunstemmen, som er en spørreundersøkelse hvor ansatte og innbyggere i kommunen kan gi innspill til utarbeidelsen av den kommende kulturplanen, være av betydning.

«Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022» representerer en omfattende tilnærming til kulturpolitikken i regionen. Den anerkjenner kulturens mangfoldige roller i samfunnsutvikling, inkludering, helse og identitetsbygging, samtidig som den legger vekt på kunnskapsbasert politikktutvikling og støtte til et variert kulturliv. Strategien søker å balansere tradisjon med nyskaping og å fremme kultur som en integrert del av det offentlige liv og samfunnsplanlegging i Trøndelag.

Kultur i Trøndelag. En kunnskapsoversikt (vedlegg til Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022)

Dette er en kunnskapsoversikt over hva som kjennetegner og påvirker kultursektoren i Trøndelag, samt utviklingstrekk sektoren står overfor. Vedlegget til kulturstrategien inneholder detaljert informasjon om de ulike aspektene av kultursektoren i Trøndelag, inkludert statistikk og analyse av kulturtilbud og –aktiviteter og økonomisk bruk i kulturskolen. I tillegg gir den innsikt i den kulturelle grunnmuren, som omfatter bibliotek, kulturskoler, kulturelle arenaer og frivillig sektor.

Kunnskapsgrunnlaget til kulturstrategien for Trøndelag gir en detaljert oversikt over kultursektoren i regionen. Den dekker et bredt spekter av områder, inkludert kunst, kultur, idrett, friluftsliv, frivillighet, kulturarv og kulturnæring. Dokumentet inneholder viktig statistikk og analyse av kulturtilbud og -aktiviteter, økonomisk bruk i kultursektoren, samt innsikt i den kulturelle grunnmuren som omfatter bibliotek, kulturskoler, kulturelle arenaer og frivillig sektor. Denne informasjonen gir et dyptgående bilde av kulturlandskapet i Trøndelag og danner et solid grunnlag for den overordnede kulturstrategien i regionen.

Regional folkehelseplan for Sør-Trøndelag 2014-2018. En håndbok i folkehelsearbeid

Fysisk og psykisk helse påvirkes ikke bare av egne handlinger, men også av faktorer i samfunnet rundt oss. Begrepet folkehelse tar også i betraktning hvordan økonomiske, fysiske, psykiske og miljømessige forhold påvirker befolkningens helsetilstand. Fylkeskommunen har et lovpålagt ansvar om å fremme folkehelse, samt være pådriver og samordner for regionalt folkehelsearbeid, gjennom folkehelseloven. Denne planen er derfor forankret i regional planstrategi og skal fungere som et verktøy og hjelpemiddel for å styrke folkehelsen ved å legge til rette for gode lokalsamfunn. Planlegging og medvirkning er sentrale begreper og viktige verktøy som trekkes frem i folkehelseplanen. Det er en lovpålagt oppgave for både fylkeskommunen og kommunene å ha oversikt over folkehelsen. Oversikt og identifisering av folkehelseutfordringer er derfor et viktig grunnlag for arbeidet med planstrategier i kommunen. Medvirkning, for eksempel gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging, skal på sin side bidra til gode løsninger og et godt beslutningsgrunnlag. Kulturdeltakelse er, som nevnt tidligere, en viktig arena for god helse og kan medvirke til å øke livskvaliteten til befolkningen. Det blir derfor viktig å legge til rette for et godt og mangfoldig kulturtilbud.

Program for folkehelsearbeid i Trøndelag 2017-2023

Dette programmet er utarbeidet etter den nasjonale satsingen "Program for folkehelsearbeid i kommunene 2017-2027", som er et samarbeid mellom kommunesektoren ved KS og staten ved Helse- og omsorgsdepartementet. Temaet for programmet er psykisk helse og rusforebygging blant barn og unge. Kommunene utvikler selv forslag til lokale tiltak, og "Program for folkehelsearbeid i Trøndelag 2017-2023" inneholder kunnskapsbaserte tiltak, hovedmål og delmål i tråd med den nasjonale satsinga på barn og unges psykiske helse og rusforebyggende arbeid. Satsinga har et befolkningsretta perspektiv og forankres i kommunenes planarbeid.

Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Sør-Trøndelag. Mål for anleggsutviklingen 2013-2016

Bakgrunnen for mål for anleggsutviklingen i Sør-Trøndelag er at alle skal ha mulighet til å drive idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon. Samfunnet må derfor tilpasses befolkningens aktivitetsprofil, blant annet gjennom gode og fremtidsrettede anlegg i hele fylket. Regjeringen ønsker å øke satsningen på bygging og rehabilitering av idrettsanlegg, og mål for anleggsutvikling skal bidra til enklere og tydeligere anleggsprioriteringer i lag og organisasjoner, idrettsråd, kommuner og i fylkeskommunens arbeid med veiledning og fordeling av spillemidler til anlegg. Tre strategier skal legges til grunn i anleggsutviklingen i fylket:

- Mangfold: Anlegg som stimulerer til et mangfold av aktiviteter og inkludering av nye brukergrupper prioriteres
- Pressområder: Anleggsutvikling i områder med stor befolkningsvekst og lav anleggsdekning prioriteres
- Høyt brukspotensial: Anlegg med høyt brukspotensial og flerbruksmuligheter, spesielt for barn og unge og egenorganisert aktivitet, prioriteres

Strategi og handlingsprogram. Bibliotekene i Sør-Trøndelag 2015-2019. Biblioteket – Kunnskap, kultur & knutepunkt

Strategi og handlingsprogrammet peker blant annet på utfordringer, strategier og tiltak som kan bedre folkebibliotekets tjenester og vil derfor være veiledende for kommunens arbeid på bibliotekområdet. I dagens samfunn med teknologisk utvikling og raske endringer knyttet til informasjon, kommunikasjon og samhandling, er spesielt et av bibliotekets samfunnsoppdrag enda viktigere enn før; fremme opplysning, samt sikre tilgang til informasjon. Skaun kommune er en pendlerkommune som opplever vekst og tilflytting, og det er derfor viktig at bibliotekets tjenester, både fysisk og digitalt, utvikles i takt med lokalsamfunnets utvikling og innbyggernes behov. Strategi og handlingsprogrammet har fire fokusområder: 1) Litteratur og opplevelser, 2) Kunnskap og læring, 3) Møteplass og verksted og 4) Organisering, tilgjengelig og synlighet.

Regjeringens handlingsplan for deltakelse i fritidsaktiviteter for barn og unge

I 2023 startet Kulturdepartementet arbeidet med en handlingsplan for å øke barn og unges deltakelse i kultur-, idrett- og friluftslivsaktiviteter. I sammenheng med den nasjonale satsningen utarbeider også Trøndelag fylkeskommune en regional handlingsplan som skal sikre barn og unge i fylket gode vilkår for en aktiv fritid. Ved utarbeidelsen av en slik handlingsplan er det viktig å kartlegge barn og unges behov, og dermed ble det gjennomført en Splot-undersøkelse for å samle inn innspill fra barn og unge i kommuner spredt over hele fylket. Splotting er en erfaringsbasert forskningsmetode som bruker folks personlige historier, refleksjoner, erfaringer og meningsverden til å samle inn informasjon om lokalbefolkningens ønsker, innspill og behov. Splotting er spesielt godt egnet til dialogbaserte medvirkningsprosesser, for eksempel innenfor by- og stedsutvikling, og denne kunnskapen er viktig for både god planlegging og gjennomføring når et sted skal utvikles. Innspillene som ble samlet inn i Skaun kommune vil bli presentert i kapitlet om resultater og oppsummeringer fra medvirkningsprosessene.

2.4 Lokale føringer

Kommuneplanen er kommunens viktigste styringsverktøy og skal inneholde en samfunnsdel med handlingsplan og en arealdel. Samfunnsdelen skal behandle langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som helhet, og som organisasjon. Arealdelen skal si noe om de fysiske områdene i kommunen, det vil si arealdisponeringen, samt rammer og betingelser for hvilke tiltak kommunen kan sette i verk. Det er også viktig at sammenhengen mellom samfunnsutviklingen i samfunnsdelen og konsekvensene dette gir for arealbruk i kommunen blir tydeliggjort i kommuneplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035

En sentral del av kommuneutviklingen er innbyggernes mulighet til medvirkning. Det har derfor blitt gjennomført flere innbyggerundersøkelser og andre aktiviteter, som favner hele livsløpet fra barnehagebarn til eldre, for å sørge for at innbyggernes innspill og meninger skal få sin plass i den kommende kulturplanen. Et viktig bakgrunnsdokument for den nye kommuneplanen har blant annet vært innbyggerundersøkelsen "Skaunstemmen" som ble gjennomført i 2022. Det er allerede etablert et variert tilbud innen kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet i kommunen, men innbyggerundersøkelsen avdekket blant annet at det er et behov for å treffe flere aldersgrupper med kulturtilbudet, samt legge til rette for flere møteplasser og sosiale treffsteder. I tillegg avdekket innbyggerundersøkelsene et engasjement blant innbyggerne rundt klima og miljø, samt fokus på å ivareta natur- og friluftsområder i kommunen.

Med utgangspunkt i dette har Skaun kommune valgt å fokusere på tre satsningsområder fram mot 2035; *livskvalitet, bohyt, og klima, miljø og beredskap*. Dette har vært fremtredende temaer i tilbakemeldinger og innspill fra kommunens innbyggere, og vil derfor også være av betydning for den kommende kulturplanen. I tillegg har begrepet *bærekraft*, både i form av sosial, økonomisk og miljømessig, hatt innvirkning på kommuneplanen. Samfunnsplanen inneholder mål, utfordringer og strategier innenfor de ulike satsningsområdene som skal sørge for at Skaun kommune blir et attraktivt sted å bo og leve, jamfør kommunens visjon om å være "aktiv og attraktiv – sammen".

Dette vet vi nå – diskusjonsgrunnlag til kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel sier hvordan man ønsker at kommunen skal utvikle seg på lang sikt, og hvordan kommunen skal jobbe for å nå målene. Diskusjonsgrunnlaget sier noe om hvordan det står til i Skaun kommune i dag. Den inneholder blant annet statistikk, utviklingstrekk, samt en beskrivelse av utfordringer og muligheter.

Kommuneplanens arealdel for 2023-2035

Arealdelen handler om de fysiske områdene og skal vise sammenhengen mellom utviklingene i samfunnsplanen og konsekvensene det har for arealbruken i kommunen. Planen belyser hovedtrekkene i arealdisponering og legger føringer for hvordan vi skal bruke de fysiske områdene i tiden fremover. De prioriterte satsningsområdene er de samme som i samfunnsplanen; *bolyst, livskvalitet, og klima, miljø og beredskap*. Et av målene med planen er å legge til rette for en enklere og mer forutsigbar hverdag for innbyggerne i Skaun, blant annet ved å utbedre og oppdatere den gjeldende kommuneplanen.

Budsjett- og økonomiplan 2023-2025

Både kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide årlige budsjetter og økonomiplaner for å sørge for at ressursene blir utnyttet på best mulig måte. Hvert år legges det frem et utfordringsdokument som beskriver sentrale utviklingstrekk og utfordringer for Skaun kommune, både på kort-, mellomlang- og lengre sikt. Dette dokumentet er et viktig strategisk grunnlag for Kommuneplanen og ikke minst arbeidet med å skape økonomisk balanse i kommunen. Årsbudsjettet setter på sin side rammene for hva kommunen ønsker å prioritere av handling og tiltak det kommende året. Det er blant annet den forventede befolkningsutviklingen og et mer redusert handlingsrom som trekkes frem som utfordringer i budsjett og økonomiplanen for 2023-2025.

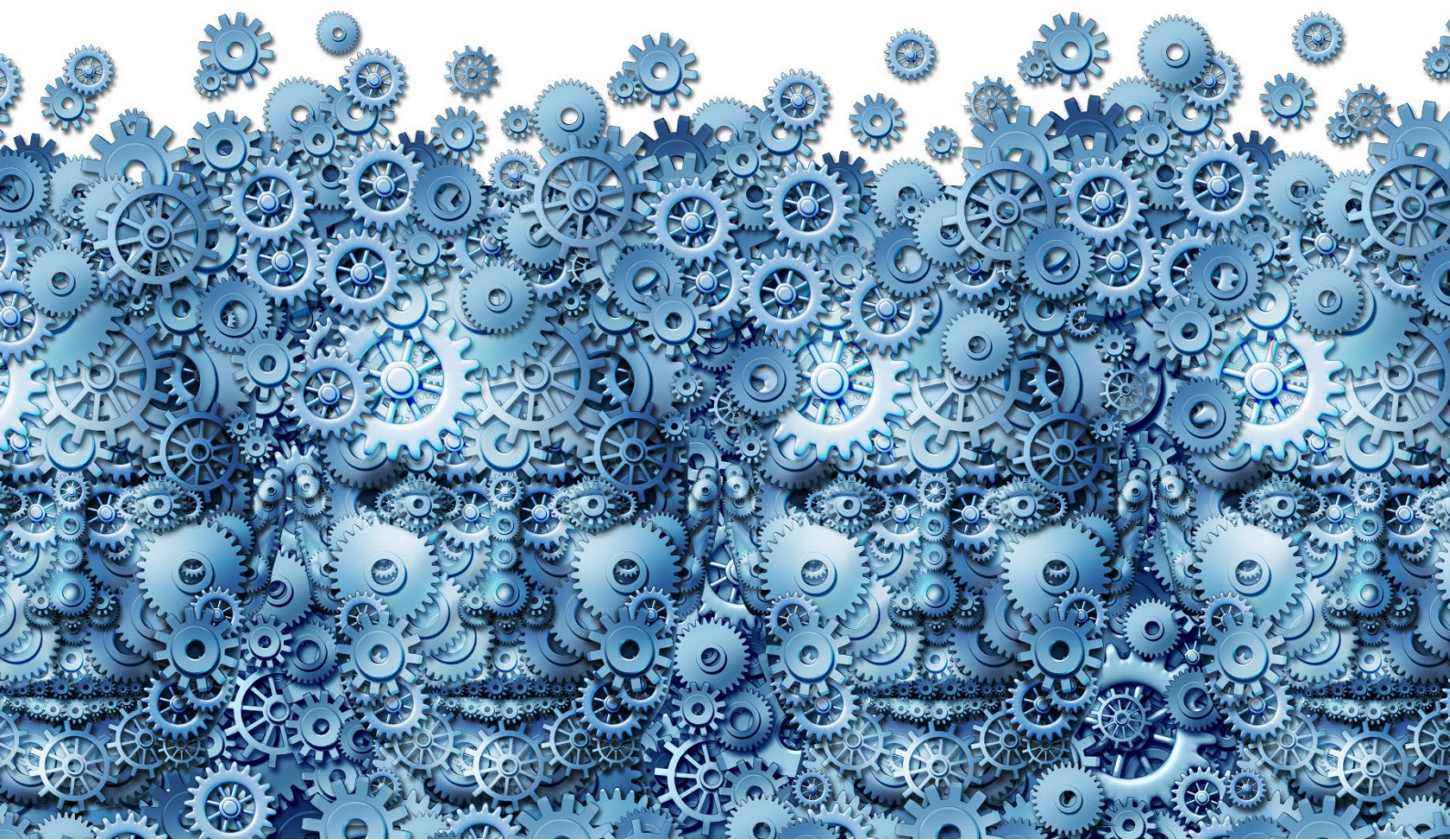
Forebyggende plan for barn og unge 2023-2027

Planen er en temaplan under kommunens samfunnsdel og danner grunnlaget for administrative og politiske beslutninger innenfor områder som omhandler barn og unge. Et mål i Kommuneplanens samfunnsdel er at barn og unge i Skaun kommune skal ha en trygg oppvekst hvor de kan være aktive, deltakende og medvirkende, samt legge til rette for et solid grunnlag for videre deltakelse og mestring i både samfunnet og eget liv. Forebyggende plan for barn og unge

er et samarbeid med skole og helse, og skal blant annet bidra til at mål og strategier tilknyttet barn og unge i samfunnsdelen følges opp.

Kulturmiljøplan for 2022-2032. Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer

Kulturmiljøplanen skal fungere som et styringsverktøy i kommunens arbeid med kulturvern og forvaltning av kulturminner og legge til rette for en mer bærekraftig utvikling av kommunen. I tillegg skal planen bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging, jmfør Stortingsmelding 16 (2019-2020) *Nye mål i kulturmiljøpolitikken - Engasjement, bærekraft og mangfold*. Kulturmiljø trekkes frem som en viktig samfunnsressurs som kan bidra til både miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft, samt være en viktig kilde til opplevelse av identitet, tilhørighet og samhold. Kulturmiljøplanen skal fungere som styringsverktøy i kommunens arbeid med kulturvern og forvaltning av kulturminner. Kulturminner- og miljøer er viktig da de er en kilde til opplevelse av identitet, tilhørighet og samhold.

3 Dagens status

Ved utgangen av 2023 ble Sektorplan for kultur 2013-2024 evaluert med fokus på blant annet måloppnåelse. I tillegg ble det vurdert hvilke tiltak som skulle videreføres i den nye kulturplanen. Evalueringen avdekket en høy måloppnåelse da mange av tiltakene faktisk ble gjennomført.

3.1 Frivillig sektor

Det ble satt i gang flere tiltak for å oppnå målene i Sektorplan for kultur 2013-2024. Noen av målene som ble gjennomført var øking av mangfoldet i frivilligheten, samordning av kulturlivet, forbedring av samspillet mellom frivillige og kommune, samt synliggjøring av den frivillige innsatsen i kommunen. Dette ble gjennomført blant annet ved oppstartstøtte til nye tilbud, opprettholdelsen av faste møtepunkt, etablering av en egen frivillighetspris og tilrettelegging av frivillighetens tilgang til bruk av kommunale bygg.

Det er imidlertid to delmål som har vært vanskeligere å oppnå og som derfor krever en videreføring, samt revurdering av tiltak:

1. Styrking av organisasjonens kompetanse og økonomiske handlingsrom.
2. Bedre integrering og økt utnyttelse av nyinnflyttedes og flerkulturelle innbyggers ressurser.

3.2 Kulturformidling og kulturbygg

Tiltakene i sektorplanen skulle legge til rette for økt formidling av kunst og kultur gjennom kommunale arrangementer og ved støtte til frivillige organisasjoner kulturformidling. I tillegg var det ønskelig å styrke fritidskulturlivets muligheter som kulturformidlere i kommunen, samt øke innbyggernes muligheter for kunst- og kulturopplevelser med profesjonelle utøvere gjennom hele livsløpet.

Noen av målene ble oppnådd, blant annet gjennom tiltak som innførelsen av bygdekino, styrking av Skaun kunstforenings formidlingsmuligheter, økt fokus på markedsføring og utviding av samarbeidet mellom amatører og profesjonelle gjennom for eksempel Vinterkulturuka.

Noen av målene som krever videreføring og revurdering av tiltak i den kommende kulturplanen er:

1. Styrking av fritidskulturlivets rolle og muligheter som kulturformidler.
2. Tilrettelegging for mer forutsigbarhet til lag og organisasjoner som står for kulturarrangement.
3. Sørge for aktive forsamlings hus i hver grend.

3.3 Kulturhistorie, kulturvern og museumsarbeid

Mange kulturminner med lokalhistorisk verdi i Skaun må tilgjengeliggjøres for allmennheten. For at Skaun kommune skal bli en god kommune å bo i er det viktig at innbyggerne har mulighet til å skaffe seg kjennskap til kulturarv og hjemstedets lokalhistorie. Kulturmiljø og –minnearbeidet er styrket i både kommuneadministrasjonen og i politisk bevissthet ved at det er Kulturmiljøplanen 2022-2032 er opprettet og vedtatt.

Mål som krever videreføring og revurdering av tiltak er:

1. Forbedring av formidling av kulturminner i kommunen.
2. Rekruttering av fagkunnskap på dette området i administrasjonen.

3.4 Barn og unge

Da Sektorplan for kultur 2013-2024 ble utarbeidet, var tilbudene i Skaun kommune dominert av idrett og musikk. Det var derfor ønskelig med et trygt, variert og mangfoldig kultur- og fritidstilbud for å sikre gode vilkår i oppveksten. Noen av målene som ble fokusert på i denne perioden var blant annet å legge til rette for et bredere tilbud innen aktiviteter og opplevelser, etablere fritidsklubben Klubb1 som kommunens viktigste møteplass for uorganisert ungdom og opprettholde høy kvalitet på kunst- og kulturopplevelser i grunnskolen. Flere av delmålene ble gjennomført blant annet ved etablering av SommerSkaun, øking av ressurser til Klubb1, godt samarbeid med Trøndelag fylkeskommune på området Den kulturelle skolesekken (DKS) og samarbeid med kommunens kunstnere, gallerier og organist.

Noen av delmålene som trenger videreføring og revurdering av tiltak er:

1. Økt tilbud for uorganisert ungdom, med særlig fokus på eldre ungdom.
2. Styrke kulturtilbudet til barn og unge gjennom økt støtte til kulturorganisasjoner og vurdering av økonomisk støtte til tiltaket Den kulturelle barnehagesekken (DKBHS).

3. Ytterligere fokus på tilrettelegging for ungdomsmedvirkning og legge til rette for at Klubb1 skal drives på demokratisk vis og med prosesser som involverer ungdom.

3.5 Kultur for eldre

Den kulturelle spaserstokken (DKSS) er en nasjonal kultursatsing som har som mål å sørge for kunst- og kulturformidling til eldre fra 58 år og oppover. Tilbudet har ekstra fokus på tilrettelegging av kulturtilbud for eldre, samt formidling for kulturopplevelsens skyld da det kan ha en positiv innvirkning på folkehelsen.

Noen av delmålene var styrking av kulturtilbudet for seniorer i kommunen og bruke kultur mer aktivt i det forebyggende helsearbeidet for eldre. Dette ble blant annet gjennomført gjennom etablering av det rådgivende organet eldrerådet i 2018, styrking av seniordanselagene i kommunen og øke aktivisering gjennom Fysak-koordinatorens fokus på eldre.

Delmål og tiltak som krever videreføring og revurdering er:

1. Tverrfaglighet i samarbeid mellom ulike aktører.
2. Digitalt utenforskap bør løftes frem som tema.

3.6 Skaun folkebibliotek

Biblioteket skal være en viktig møteplass i lokalsamfunnet og har som oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Noen av delmålene til Skaun folkebibliotek som ble oppnådd i denne perioden var å sørge for at kommunens innbyggere kjenner til og har tilgang til biblioteket, økt fokus på digitale media og digital kompetanse og styrke samarbeid med skoler, barnehager og frivillige lag og organisasjoner. Dette ble blant annet oppnådd gjennom innføring av meråpent bibliotek, økt fokus på synlighet i sosiale medier, samt gjennomføring av arrangementer og tilbud med samarbeidspartnere som for eksempel ved å tilby datahjelp på biblioteket i samarbeid med frivilligsentralen.

Delmålene som krever videreføring og revurdering av tiltak er:

1. Fortsette arbeidet med markedsføring av biblioteket for å nå alle målgruppene.
2. Digitale media og digital kompetanse må jobbes med kontinuerlig.
3. Videreutvikle aktivt samarbeid for å oppnå mer mangfold og bredde i tilbudet vårt.

3.7 Skaun kulturskole

Da Sektorplan for kultur 2013-2023 ble utarbeidet fikk 75 prosent av elevene i kulturskolen undervisning i musikk. Noen av delmålene ble derfor satt for å oppnå mer mangfold og bredde i tilbudet sitt; gi et tilbud som favner både det tradisjonelle og det nyskapende, være et lokalt ressurscenter i kommunen, samt gi tilbud til alle som ønsker opplæring innen kunstfag og styrke tilbudet for elever som søker mot videregående skole med musikk, dansk og drama. Dette ble blant oppnådd ved å samarbeide med lag, organisasjoner og andre avdelinger i kommunen, gi tilbud til både nybegynnere og viderekommende, og gi tilbud innen musikkteori og hørelære som en del av ordinær undervisning.

Delmål som krever videreføring og revurdering av tiltak:

1. Gi tilbud til alle som ønsker å opplæring innen kunstfag gjennom for eksempel friplasser.
2. Videreutvikle allerede eksisterende tilbud ved å "følge med i tiden".

3.8 Skaun frivilligsentral

Frivilligsentralen skal være en lokalt forankret møteplass og legge til rette for lav terskel for deltakelse i frivilligsentralens aktivitet.

Det er fremfor alt synliggjøring av frivilligsentralen som samarbeidspartner for lag og foreninger og bidrag til større aktivitet blant eldre som har fått stort fokus i denne perioden. Dette ble blant annet oppnådd gjennom informasjonsarbeid, synlighet på sosiale medier og etablering av nettverksgrupper og arrangementer for å øke aktivitet hos eldre.

Delmål som krever videreføring og revurdering er:

1. Styrke lysten til frivillig innsats hos unge.
2. Etablering av en helhetlig frivillighetspolitikk i kommunen.

3.9 Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Idrettsområdet er det feltet som i størst grad engasjerer barn, unge og voksne i Skaun kommune. Mange av delmålene i Sektorplan for kultur 2012-20123, blant annet økt mangfold i idrettstilbudet i kommunen, sikre god kvalitet og god drift av idrettsanleggene, øke andelen innbyggere som bruker utmarka og deltar i friluftslivet, samt legge til rette for tilbud om fysisk aktivitet for ungdom fra 13 år og eldre som ikke ønsker å delta i konkurranseidrett.

Delmål som krever videreføring og revurdering av tiltak:

1. Videreføre en aktiv anleggsutbygging ved å arbeide for en større andel av spillemidlene til Skaun.
2. Styrke idrettslagene som aktører for gode idrettsopplevelser gjennom for eksempel økt støtte.
3. Videreføre og styrke arbeidet for gode og tilrettelagte friluftsområder i tråd med ny samfunnsdel.
4. Legge til rette for at anleggsutbyggingen i kommunen har et regionalt perspektiv.
5. Arbeidet med å øke andelen innbyggere som er fysisk aktive hver dag må jobbes med kontinuerlig, jamfør Folkehelseinstituttets anbefalelse om daglig fysisk aktivitet.

3.10 Kulturbaserte næringer

En styrking av området kulturbaserte næringer, kulturnæringer og kreative næringer vil medføre økt aktivitet i kulturlivet. I tillegg vil aktive og sterke næringsaktører på kunst- og kulturområdet gir også andre positive ringvirkninger.

For å styrke det kulturbaserte næringslivet i Skaun kommune ble det blant annet gjennomført markedsføring av aktører langs Pilegrimsleia og kommunens aktører ble engasjert i kulturarbeid. Tiltakene ble delvis eller i liten grad oppnådd og det bør derfor vurderes hvordan det skal bli med i den nye kulturplanen.

Mål som krever videreføring og revurdering av tiltak er fremfor alt kommunens bidrag til nettverksbygging på kulturnæringsområdet. I denne tidsperioden manglet det både gjennomføring av årlige møter mellom aktører på kulturnæringsområdet og administrasjonen og samarbeid med Trondheimregionens næringsforening avdeling Skaun.

3.11 Rapporter fra Telemarksforskning

Telemarksforskning er et samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt som blant forsker på kommunal og regional utvikling. Telemarksforskning bruker registerdata fra en rekke offentlige etater, interesseorganisasjoner og foreninger for å utarbeide rapporter for kommuner. Disse er godt egnet til å beskrive kultur- og idrettslivet i de norske kommunene.

Kulturindeksen

Kulturstrategien til Trøndelag fylkeskommune baserer seg blant annet på Norsk kulturindeks som er en årlig oversikt, utarbeidet av Telemarksforskning, over kulturtilbud og –aktiviteter i norske kommuner, regioner og fylker. Målsetningen er å beskrive de eksisterende kulturtilbudene og faktisk kulturbruk i et bestemt område, men sier imidlertid lite om hvorfor noen kommuner gjør det bedre enn andre eller hva kommunene selv kan gjøre for å bedre det lokale kulturlivet. Rapportene tar utgangspunkt i tall per innbygger og gjør det derfor mulig å sammenligne kulturtilbud og kulturbruk på tvers av kommuner.

Plassering i kulturindeksen: Skaun kommune har fra 2013 til 2022 klatret fra 309. plass til 243. plass. Den beste plasseringen finner man innen bibliotek, hvor en høy andel aktive lånere og arrangementsdeltagelse medvirker til at kommunen scorer høyt. De svakeste plasseringene finner man innen kulturarbeidsplasser, kino og sentrale tildelinger.

Kommunale utgifter: Samlet sett ligger kommunens utgifter til kultur 19 prosent under landsgjennomsnittet, der kun 2,3 prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter går til kultur. I Skaun har utgiftene til kultur ligget under lands- og fylkesgjennomsnittet i hele perioden, men om vi justerer for prisvekst, har det vært en realøkning fra 2016 til 2022.

Innbyggertilfredshet: Annethvert år gjennomfører Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) en innbyggerundersøkelse som måler tilfredshet med ulike tjenestetilbud. Telemarksforskning har blant annet samlet inn informasjon om kulturtilfredshet fra denne undersøkelsen. I Skaun kommune er tilfredsheten med kulturaktiviteter over landsgjennomsnittet, og tredje høyest av kommunene som Skaun ble sammenlignet med. Tilfredsheten når det gjelder mulighet til å delta i foreningsliv og kursaktiviteter, gå på kino, konserter og teater, samt besøke museum, kunstutstilling og teater betraktelig lavere enn sammenligningskommunene.

Kunstnere: Kunstnere bosetter seg ofte i kommuner med mye besøksnæring og hvor utdanningsnivået i befolkningen er høyt. Dette påvirker kulturlivet i kommunen. I Skaun kommune finner Telemarksforskning 32 kunstnere (basert på medlemstall) hvor 27 er musikere

og komponister og fem er visuelle kunstnere. Tildelinger fra Statens Kunstnerstipend (SKS) ligger under landsgjennomsnittet, men fordelt på antall kunstnere i kommunen ligger det omtrent på samme nivå som landsgjennomsnittet og på lik linje med Trondheim.

Kulturell og kreativ næring: Telemarksforskning finner 55 kulturelle og kreative næringer i Skaun, flest innenfor kulturproduksjon. Videre finner de 37 kulturarbeidsplasser, som er 74% under landsgjennomsnittet og nest lavets av kommunene Skaun ble sammenlignet med. Andelen innen kulturproduksjon er imidlertid ganske stor sammenlignet andre kommuner og har økt ganske mye frem til 2019.

Museum: Besøk på Skaun bygdamuseum telles ikke i Telemarksforskning, så de finner ingen museum som inngår i Kulturdirektoratets museumsdefinisjon i kommunen.

Kulturarrangement: Denne oversikten viser antall og omsetning på kulturarrangement og gjelder nå konserter, scenekunst, underholdning, festival og annet. I 2022 hadde Skaun en omsetning på 133,6 kroner per innbygger, noe som er 80% under landsgjennomsnittet. Det meste av omsetningen er fra konserter.

Kino: Kino er det kulturtilbudet som størst andel av befolkningen benytter seg av i Norge. I 2023 ble det vist 35 kinoforestillinger i Skaun kommune. Det utgjør 4,1 forestillinger per tusen innbygger og er 94% under landsgjennomsnittet. Det er imidlertid verdt å bemerke at flere av sammenligningskommunene har relativt begrenset kinotilbud. I tillegg er det kort vei inn til Trondheim, så det er sannsynligvis flere innbyggere i Skaun som benytter seg av kinotilbudet der.

Bibliotek: Både bokbestand og tilvekst i bibliotekenes samlinger, samt førstegangsutlån, hos Skaun folkebibliotek ligger over landsgjennomsnittet. I 2022 lånte 29% av kommunens innbyggere bøker på biblioteket, og hele 161 personer bosatt i andre kommuner benyttet seg av Skaun folkebibliotek. Antall aktive lånere totalt er dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet. Samlet besøk ved arrangement på biblioteket ligger derimot 14% under landsgjennomsnittet. Modellen til Telemarksforskning avdekker i tillegg at tallet på forventet utlån burde være høyere.

Scenekunst: DKS-forestillinger er utelatt i denne delen av rapporten da det presenteres i et eget kapittel. I 2021 ble det registrert en forestilling for 27 publikummere i Skaun, mens i 2022 finner ikke Telemarksforskning noen data om teaterforestillinger eller danseforestillinger. I løpet av perioden 2012-2023 er det registrert tre besøk av Turneteatret i Trøndelag.

Kulturskole: I 2022 tilbød Skaun kulturskole 2 643 undervisningstimer totalt (med hovedvekt av musikk) som utgjør 2 timer per barn i kommunen. Dette er 13% under landsgjennomsnittet. I tillegg hadde kulturskolen 97 barn på venteliste i 2022, og har dermed flere barn på venteliste enn

sammenligningskommunene. Skaun kulturskole har imidlertid høyere kulturskoledeltagelse enn forventet og har gode forutsetninger for et relativt høyt kulturskoletilbud.

DKS: I 2022 er DKS-besøket mer eller mindre tilbake til det nivået man så før pandemien nasjonalt sett. I Skaun kommune var det cirka 121 DKS-forestillinger i 2022 som utgjør 91 forestillinger per 1000 barn (6-15 år). Det er en hovedvekt av forestillinger innen kulturarvsproduksjoner og litteraturproduksjoner. DKS-tilbudet og dermed besøket har siden 2018 vært høyere enn lands- og fylkesgjennomsnittet i Skaun, og i 2022 lå DKS-besøket på 35% over landsgjennomsnittet.

Fritidsklubber: fritidsklubber eller ungdomsklubber er en ny kategori i Norsk kulturindeks. I 2022 besøkte ungdommen i Skaun fritidsklubber i snitt 1,43 ganger i året. Det er 26% under landsgjennomsnittet. Aktiviteten på fritidsklubbene i Skaun har også vært lavere enn lands- og fylkesgjennomsnittet, frem til i 2022 da kommunen passerte fylkessnittet.

Tildelinger: Informasjon om støtte til kunst og kultur er viktig da det forteller noe om aktiviteten i de kommunene som mottar støtte. Her har Telemarksforskning hentet informasjon fra Frifond, tildelinger fra Riksantikvaren og Norsk kulturminnefond, samt tildelinger fra Norsk kulturråd gjennom Norsk kulturfond. I 2022 finner Telemarksforskning kun tildelinger fra Norsk Kulturminnefond, noe som ligger 27% under landsgjennomsnittet. Før pandemien var det imidlertid noen tildelinger fra Frifond, men relativt beskjedne sammenlignet med lands- og fylkesgjennomsnittet.

Frivillighet: Frivillighet er en viktig del av det lokale kulturlivet, og frivilligheten i kultursektoren kan romme svært mye forskjellig. I Skaun kommune finner Telemarksforskning 432 medlemmer i ulike organisasjoner hvor hovedvekten er innenfor korps, kor og medlem av historielag. Den totale deltagelsen i de utvalgte frivillige organisasjonene i Skaun ligger 29% over landsgjennomsnittet. Aktiviteten er også høyere enn landsgjennomsnittet i alle typer kulturfrivillighet, utenom husflidslag. Når det gjelder merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner, ligger imidlertid Skaun 14% under landsgjennomsnittet. I tillegg har medlemstall samlet sett innenfor kulturfrivilligheten hatt en negativ utvikling, frem til 2022 da Skaun fikk en sterk oppgang. Blant annet innen kor, historielag og kunstlag.

Idrettsindeksen

Norsk idrettsindeks er en oversikt over idrettsaktiviteter og idrettsanlegg og er utarbeidet av Telemarksforskning. Idrettsindeksen henter inn tall fra Norges idrettsforbund og gir en oversikt over antall aktive innen en rekke idretter i de ulike kommunene. I tillegg gir den en analyse over forholdet mellom anlegg og aktivitet, samt andre tall som sier noe om idrett- og friluftstilbudet.

Idrettskommunen Skaun: I 2022 finner Telemarksforskning totalt 1988 personer registrert i idrettsregistreringa i Skaun kommune. Det er en overvekt av aktive barn (6-12 år), og andelen aktive jenter og kvinner er relativt høyt sammenlignet med landsgjennomsnittet. I Skaun kommune er ski, sykkel og fridrett idrettene som er mest utbredt i kommunen.

Anleggssituasjonen er på linje med landsgjennomsnittet og middels blant sammenligningskommunene.

Kommunale utgifter: Utgiftene til idrett sank i perioden 2016 til 2019, men har økt noe etter dette. Skaun kommune har imidlertid vært lavere enn både fylkes- og landsgjennomsnittet 2015-2022. I Fra 2020 til 2022 gjorde de kommunale utgiftene et byks, og veksten har vært størst for idrettsanlegg.

Eierskap til anlegg: I Skaun kommune eier det offentlige 42% av anleggene, målt i anleggspoeng, og 50% eies av idretten. Det idrettslige eierskapet er noe høyere i Skaun enn i resten av landet. Det kan ha sammenheng med at kommunen ikke har svømmeanlegg som vanligvis er kommunalt eid.

Arbeidsplasser innen idrett: Telemarksforskning har valgt å fokusere på fire næringskategorier som de definerer som idrett: drift av idrettsanlegg, ansatte i idrettslag og –klubber, treningscentre og andre sportsaktiviteter. I Skaun kommune er det tre personer som jobber innen idrett og alle jobber på treningscenter.

Tilfredshet: Difi sin innbyggerundersøkelse sier også noe om tilfredsheten med tjenestetilbud innenfor idretten. Tilfredsheten når det gjelder sports- og idrettsarrangementer i Skaun er relativt lav, men det må bemerkes at tallet på respondenter også er lavt. Tallene gir derfor ikke et godt bilde på innbyggernes tilfredshet.

Friluftstorgisasjoner: I Skaun er det flest medlemmer innen friluftstorgisasjonene Den norske turistforening (DNT) og Norges jeger- og fiskeforbund (NJFF) i 2022. Det er lavest antall medlemmer i 4F, Norges sopp- og nyttevekstforbund og Norges speiderforbund, samt KFUM/KFUK-speiderne.

Fotball: Fotball er den største idretten i Norge målt i antall utøvere og i Skaun kommune finner Telemarksforskningen 745 aktive innen fotball, med hovedvekt av barn (6-12 år).

Fotballaktiviteten i Skaun har vært høyere enn landsgjennomsnittet hele perioden 2009-2022. Det er i alt 14 anlegg som benyttes til fotball i Skaun, som gir kommunen 500 anleggspoeng og er derfor midt på treet blant sammenligningskommunene. Anleggssituasjonen alene sier imidlertid ikke noe om aktiviteten innen idretten, og dersom man knyttet anleggspoengene opp mot anleggskapasiteten blir imidlertid dekningen noe svakere.

Ski: I Skaun kommune er det registrert 507 aktive innen ski, hvor 453 driver med langrenn og 54 med skiskyting. Noe som gir en aktivtetsandel på 6,5% og som ligger litt under landsgjennomsnittet. Skiaktiviteten i Norge har generelt vært synkende, men i Skaun har aktiviteten ligget over landsgjennomsnittet hele perioden 2009-2022. I Skaun finner vi til sammen 10 anlegg som gir 58 anleggspoeng, som igjen ligger litt under landsgjennomsnittet. Relaterer vi anleggssituasjonen opp mot aktiviteten, altså anleggspoeng per aktiv, ligger Skaun imidlertid i bunn av sammenligningskommunene.

Håndball: I Skaun kommune finner Telemarksforskning 191 aktive innen håndball, noe som gir en aktivtetsandel på 2,5% og som ligger under landsgjennomsnittet. Under pandemien var nedgangen både nasjonalt og kommunalt betydelig, men i 2022 gjorde håndballaktiviteten i Skaun kommune et byks.

Annen ballsport: I denne kategorien tar Telemarksforskning for seg andre hallidretter som for eksempel badminton, basketball, volleyball, futsal og innebandy. I Skaun kommune er det registrert 63 aktive innen hallidrett hvor 53 stk. driver med innebandy. Samlet sett gir aktivitet innen andre ballspporter en aktivtetsandel på 0,8% som er under landsgjennomsnittet.

Turn: Telemarksforskning finner ingen aktive innen turn og gym i Skaun kommune, men det ble opprettet en egen turnsal som en del av Børshallen i 2019.

Kampsport: I Skaun kommune er det 25 stykker som er aktive innen boksing, og 21 av 25 aktive er menn. 2018 er første år med kampsportaktivitet i Skaun, og aktiviteten har hatt en vekst etter 2021.

Vektløfting og styrkeløft: Telemarksforskning finner ingen aktive innen styrke og vektløft innen Skaun.

Hallidrett: Her vurderes den totale aktiviteten opp mot anleggssituasjonen og tar utgangspunkt i håndball, annen ballsport, turn og gym, kampsport og styrkeløft. I Skaun kommune finner Telemarksforskning totalt 279 aktive innen hallidrett, hvor 133 av de aktive er barn. Det er til

sammen 8 hallanlegg i kommunen, noe som gir Skaun kommune 342 anleggspoeng og dermed tredje høyest av sammenligningskommunene. Hallsituasjonen i Skaun er dermed relativt god sammenlignet med tilsvarende kommuner.

Svømming: I denne aktiviteten har Telemarksforskning inkludert klubber med tilknytning til Norges Svømmeforbund og Norges Dykkeforbund. Det er 5 aktive innen svømming og alle disse driver med triatlon. Svømmeaktiviteten i Skaun har hele tiden vært svært begrenset, noe som kanskje kan knyttes til det faktum at det ikke er registrert svømmeanlegg i Skaun.

Skøyter: Telemarksforskning finner ingen skøytesport i Skaun kommune.

Golf: Telemarksforskning finner ingen aktive innen golf i Skaun kommune.

Friidrett: I dette kapitlet har Telemarksforskning inkludert klubber med tilknytning til Norges Friidrettsforbund og Norges Triatlonforbund. I Skaun kommune er det 113 aktive innen friidrett hvor 46 driver med løp utenfor bane og 45 driver med friidrett på bane. De siste årene har antall aktive innen friidrett i Skaun vært lav, men høyere enn landsgjennomsnittet. Det er to utendørs treningsanlegg i kommunen, noe som gir 2,6 anleggspoeng per 1000 innbyggere og Skaun er derfor i bunn av sammenligningskommunene.

Orientering og friluftsliv: I Skaun finner Telemarksforskning 122 aktive innen orientering og friluftsliv, hvor 42 driver med sledehundkjøring, 35 med barmark, 34 med nordisk stil og 11 med orientering. Aktivitet innen friluftrelatert idrett har variert en del i Skaun i perioden 2009-2022, men har hele tiden vært høyere enn landsgjennomsnittet. I kommunen er det til sammen 28 anlegg/kart som gir 37 anleggspoeng, noe som gir 4.8 anleggspoeng per 1000 innbyggere og som er over landsgjennomsnittet.

Tennis: Telemarksforskning finner ingen aktivitet innen tennis eller anlegg i Skaun.

Sykkel: I Skaun kommune er det 83 aktive innen sykkel hvor 59 driver med landevei. Aktivitetsandelen ligger på 1,1% og ligger over landsgjennomsnittet. Det har vært en del variasjon i sykkelaktivitet i kommunen, men tendensen har vært dalende siden 2013.

Hestesport: Telemarksforskning finner ingen aktive eller anlegg innen hestesport organisert gjennom Norges Idrettsforbund i Skaun.

Luftsport: Telemarksforskning finner ingen aktive eller anlegg innen luftsport i Skaun.

Vannsport: I Skaun er det 38 aktive innen vannsport og alle driver med havpadling. Oversikten over vannsportanlegg avslører kun at Skaun kommune har en småbåthavn.

Motorsport: Det er ingen aktive innen motorsport som er med i Norges Motorsportforbund i Skaun, men Telemarksforskning finner ett motorsportanlegg.

Diverse idrett: I denne kategorien faller en rekke mindre idretter som ikke naturlig hører inn under de andre kategoriene. Telemarksforskningen finner to klubber i Skaun; Børsla IL (gang, mosjon og turnmarsj) og Gofot'n Danseklubb Skaun.

4 Resultater fra medvirkningsprosessene

I planprosessen har det vært gjennomført en rekke møter med råd, brukere, ansatte og andre interessenter for å få innspill. Det har også vært gjennomført en spørreundersøkelse, som har vært publisert slik at både allmenheten, lag og foreninger, næringsaktører og andre har fått mulighet til å komme med sin stemme. I det følgende kommer en gjennomgang av de aktiviteter som har vært gjort, med stikkord fra de enkelte gruppene.

4.1 Eldrerådet

De påpeker blant annet at det kan være utfordrende å komme seg til tilbud, og at det bør tilrettelegges for tilgjengelighet. Utenforskap er et tema som opptar dem. Videre at det er behov for møteplasser, markedsføring i flere kanaler, og mer desentraliserte tilbud. De er også opptatt av at det skal være et godt ungdomstilbud, at kulturskoletilbudet skal gjelde for alle og tilbys til en rimelig pris. De mener også at Bautaen kulturhus skal utvikles som et treffsted, hvor flere generasjoner kan møtes.

4.2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Tilgjengelighet og universell utforming er viktig. Personer med funksjonsnedsettelse må ha en plass i alle organisasjoner. Videre, så må arrangementer kunngjøres tilstrekkelig, og MittSkaun bør benyttes av alle lag og organisasjoner. De mener også at Skaun kulturskole må ha et tilbud til alle brukergrupper/barn og ungdom med funksjonsnedsettelse, og arbeides i alle lag og organisasjoner for bedre inkludering.

4.3 Ungdomsrådet

Mangfold i kulturlivet og videreutvikling av de kulturelle tilbudene er viktig. Videre at kulturlivet bidrar til å skape fellesskap på tvers av tettsteder og generasjoner. Synlighet og tilgjengelighet er viktige forutsetninger. De trekker også frem at det er spesielt viktig med møteplasser for ungdom, og at tilbudene må være tilgjengelige, inkluderende og har lav terskel for deltakelse. Klubb1 skal være tilgjengelig for alle, idretten skal ha lav terskel for oppstart av nye, og kulturskolen skal tilrettelegg for at alle kan delta. Det bør være en målsetning å minimalisere andelen som slutter på grunn av økonomi.

4.4 Skaun kulturråd

Det må være et mål og fremme deltakelse og stimulere fellesskapet i kulturlivet. Dette krever nært samarbeid mellom aktører. Bibliotek, kulturskole og fritidsklubber bør være kommunale stolper innen kultur. Økonomiske ressurser bør utnyttes effektivt. Så er det viktig for dem at kulturaktører må gis tilgang til kommunale lokaler og anlegg, og at leiepriser bør holdes på et minimum – og i visse tilfeller gratis. Det vil fortsatt være behov for tilskudd til lag og organisasjoner, og størrelsen bør være minimum som tidligere, tilskudd til grendehus og lignende bør vurderes oppjustert. Kulturrådet tar også til orde for at barn og unge må prioriteres. Ved bygging av ny skole på Venn, bør det bli tilpasninger for frivillig aktivitet, lager og muligheter for fremføring.

4.5 Skaun idrettsråd

Satsningsområder bør være verv og lederverv, frivillighet og dugnad. Det er ønske om å legge bedre til rette for samarbeid mellom lag, f.eks. når det gjelder drift og aktiviteter. I tillegg behov for økt samarbeid mellom lag og kommune for å bidra bedre til integrering, og for å få til aktiviteter og anlegg for lagene og innbyggerne i kommunen. Vider trekkes det frem en rekke idretter/aktivitetsformer som har potensial for utvikling i Skaun, blant annet vannaktivitet og fiske, nærmiljøaktivitet, turn, kampsport og padel. De tar også opp behov for utvikling av nye anlegg, som klubbhus og ballbinge i Buvik, og ny fotballhall.

4.6 Elever/foreldre i kulturskolen

I medvirkningsprosessen ble det satt ned et ac-hoc-brukerutvalg i kulturskolen. I møte med dem kom det mange innspill, både om overordnede tema som inkludering, prisnivå, friplasser, samarbeid med andre kulturaktører, for å nevne noe. De gir uttrykk for at kulturskoletilbudet bør være for alle, og at kulturskolen gir gode muligheter for å bekjempe utenforskap. Men det kom også konkrete innspill til undervisningstilbudet, fag og aktiviteter som utfordrer kulturskolens måter å jobbe på, med ønske om nye måter å lære på, nye måter å organisere undervisningen på. Det oppfordres blant annet til å ha et bredere syn på musikk, og bruke dans og lek, og tverrfaglighet for å forstå mer av det kunstneriske.

4.7 Ressursgruppa til frivilligsentralen

I likhet med mange andre er de også opptatt av tilrettelegging for deltakelse og tilgjengelighet, inkludering, motivasjon for å delta frivillig, rekruttering, mobilisere nye innbyggere til frivillighet, og møteplasser.

4.8 Brukergruppa til biblioteket

I medvirkningsprosessen ble det satt ned et ad-hoc-brukerutvalg for biblioteket. De gir uttrykk for at de på flere måter er fornøyd med bibliotekets tjenester. Meråpent er blant annet et gode for dem. Det er ønske om mer opplæring/hjelp til bruk av data og digitale tjenester. Samtidig er utvalget opptatt av kulturtjenestene ut over bibliotekets tjenester, og belyser viktigheten av møteplasser for barn og unge, behov for variert kulturformidling, og ikke minst er de opptatt av at kulturtjenestene skal være tilgjengelige for alle.

4.9 Ansatte

Ansattgruppa i enhet Kultur, fritid og frivillighet har et stort engasjement, og igjennom et heldags gruppearbeid kom de frem til mange innspill til den nye kulturplanen. Deres bidrag i medvirkningsprosessen er så omfattende at det er krevende å gjengi kort, men de har i likhet med mange andre tatt til orde for økt oppmerksomhet på blant annet tilgjengelighet og inkludering, brukermedvirkning, kulturens økonomiske rammer, samarbeid internt og eksternt, frivillig innsats, møteplasser, beredskap og miljø. Men de er også opptatt av innovasjon og digital tilstedeværelse. Flere gir også uttrykk for at kultur er viktig for å oppnå målene i kommuneplanens samfunnsdel. De er opptatt av å ivareta kulturkompetansen i kommunen, og at deres behov som arbeidstakere i kommunen er viktig å ta hensyn til. Så er det verdt å nevne at ansatte i større grad enn andre grupper er opptatt av kulturkvalitative hensyn, og kommer med ulike forslag til innholdet i kulturtjenestene, f.eks. etablering av nye arenaer for kunstformidling og community art-prosjekter for å nevne noe.

4.10 Innspill fra innbyggere og interessenter

Det ble utarbeidet og publisert en spørreundersøkelse som allmenheten, lag og foreninger, næringsaktører og andre fikk mulighet til å svare på. Det ble bedt om kvalitative tilbakemeldinger, det vil si svar i form av tekst på spørsmål om kulturtilbudet. Det kom inn hele 83 svar, som til

sammen gir et godt og sammensatt bilde og av «skaunkulturen». Det er krevende å gi en kortfattet oppsummering av resultatene fra spørreundersøkelsen, fordi svarene ser ut til å sprike tematisk ut ifra interessene til den som har svart. Det er likevel noen tema som går igjen, og som folk tydeligvis er opptatt av. F.eks. fremme deltakelse og inkludering, få flere møteplasser, tilbudet til barn og unge, miljø og folkehelse. Så er det en del av respondentene som tar til orde for spesifikke tilbud og tiltak, som f.eks. basketballbane, sandvolleyball, skatepark for å nevne noe.

4.11 Tidligere planprosesser

Spørreundersøkelsen Skaunstemmen ble gjennomført i forbindelse med kommuneplanens samfunnsdel. Det er verdt å nevne at resultatene fra denne undersøkelsen på noen områder sammenfaller med funnene i kulturplanens spørreundersøkelse, der behovet for møteplasser er det fremste eksemplet. Det er vurdert at Skaunstemmen som medvirkningstiltak ikke er eldre at den også er relevant for arbeidet med Temaplan for kultur.

5 Referanser

- [Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022](#)
- [Kultur i Trøndelag. En kunnskapsoversikt \(vedlegg til Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022\)](#)
- [Innspill til handlingsplan for deltakelse i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter](#)
- [Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023. For tildelinger i 2024](#)
- [Frivillighetserklæringen – erklæring for samspillet mellom regjeringen og frivillig sektor](#)
- [Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029. Sammen om aktive liv](#)
- [Lov om friluftslivet \(frilftsloven\)](#)
- [Lov om folkebibliotek \(folkebibliotekloven\)](#)
- [Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\)](#)
- [Fritidserklæringen](#)
- [Frivillighetspolitisk plattform 2023-2027](#)
- [Knekk inkluderingskoden! Inspirasjonsbank for mangfold i frivilligheten](#)
- [Knekk samhandlingskoden. Hva slags frivillighetspolitikk er best for frivilligheten i din kommune?](#)
- [Kommunal frivillighet](#)
- [Rammeplan for kulturskolen \(ny versjon høsten 2024\)](#)
- [Vurdering for læring i kulturskolens rammeplan \(2016\)](#)
- [Handlingsplan for friluftsliv 2018. Natur som kilde til helse og livskvalitet](#)
- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#)
- [Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd \(kulturlova\)](#)
- [Kultur er bærekraft](#)
- [Regjeringens idrettsstrategi. Sterkere tilbake – En mer inkluderende idrett](#)
- [Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet \(revidert utgave 2014\)](#)
- [Økonomi og årsbudsjett](#)
- [Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023. Rom for demokrati og dannels](#)
- [Regjeringens kulturfrivillighetsstrategi 2023-2025. Rom for deltakelse](#)
- [Regjeringen satser på lesing \(pressemelding nr. 14-23\)](#)
- [Meld. St. 8 \(2018-2019\). Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida](#)

- [Meld. St. 10 \(2018-2019\). Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Den statlege frivilligheitspolitikken](#)
- [Meld. St. 15 \(2022-2023\). Folkehelsemeldinga. Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar](#)
- [Meld. St. 16 \(2019-2020\). Nye mål i kulturmiljøpolitikken. Engasjement, bærekraft og mangfold](#)
- [Meld. St. 18 \(2015-2016\). Friluftsliv. Natur som kilde til helse og livskvalitet](#)
- [Meld. St. 18 \(2020-2021\). Oppløve, skape, dele. Kunst og kultur for, med og av barn og unge](#)
- [Meld. St. 19 \(2018-2019\). Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn](#)
- [Meld. St. 26 \(2011-2012\). Den norske idrettsmodellen](#)
- [Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\)](#)
- [Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\)](#)
- [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\)](#)
- [NOU 2013: 4 Kulturutredningen 2014](#)
- [Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035](#)
- [Kommuneplanens arealdel 2023-2035 \(høringsutkast\)](#)
- [Budsjett 2022. Økonomiplan 2023-2025](#)
- [Kulturmiljøplan for 2022-2032. Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer](#)
- [Forebyggende plan for barn og unge 2023-2027](#)
- [Strategi og handlingsprogram. Bibliotekene i Sør-Trøndelag 2015-2019. Biblioteket – Kunnskap, kultur & knutepunkt](#)
- [Norsk kulturindeks](#)
- [Norsk idrettsindeks](#)
- [Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Sør-Trøndelag. Mål for anleggsutviklingen 2013-2016](#)
- [Program for folkehelsearbeid i Trøndelag 2017-2023](#)
- [Regional folkehelseplan for Sør-Trøndelag 2014-2018. En håndbok i folkehelsearbeid](#)
- [Spotting som erfaringsbasert verktøy for medvirkning og stedsforståelse ved byromsutforming](#)
- [Regjeringens handlingsplan for deltakelse i fritidsaktiviteter for barn og unge](#)

SKAUN

KOMMUNE